

Telegraful Roman

Abonamentul:

Pe un an 32 corone.

Pe cinci luni 16 cor. — Pe trei luni 8 cor.

Corespondențe

să se adreseze Redacției «Telegraful Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. —

Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul Inserțiunilor, după învoială**Abonamente și Inserțiunile**

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Insemnări**Nicolae Iorga**

Cu sfârșitul pacătosului, cu evlavia credinciosului și admirării sănătății se cuvine a pomeni numele lui. Doar Nicolae Iorga este eroul sufletesc, care a ostentat mai mult și a luptat cu o îndărjire nefărămată și extremitate de conștiință pentru a sfârșea călătura, în care gemauea ferecate milioanele de suflete românești. Asemenea lui Ion Bozorungul a strigat celor ce tanjeau în pusturile sufletești ale Ungurilor păgâni, ale Austrieclor, fățunari și ale Muscalilor brutalii: Trezilă și vă umple de Duh sănătății, de Duhul neamului, care curăță și stinștește, mână și invie!

Cunoștorul adâne și desăvârșit al neamului din genuna sănătății, a povestirii clinicilor de durerose și inalțător de măreție și a patruncii sufletul de mare și dumnezeescul adevăr, că trupul respectat al neamului trebuie închegat. Aceasta îi poruncă lui Dumnezeu și legea nestrănumită a juri. Pentru că să poată încheia însă și o trebuință înscrutabilă, învierească, deșteptarea membrilor amortești. În slujba acestui adevar de măntuire românească și a pus totă energia, tot sufletul, întregă personalitatea de urias!

A devenit apostol în cel mai înalt înțelus al cuvântului. A cucerit toate olăturile locuite de români sămândor învățatura de înviere, învățatura de măntuire sufletească, indemnuri de bîrnăuță. «Satul de conferinte pe care le-a finit în România, în Bucovina și în Ardeal, au făcut adesea măruni, trezind la viață constiința adormită și punând la lucru forțe neneintrăbate».

Prin puterea tainică a slovei a luminat multe imbenite de cultură iibrădă a străinilor, «arătând în lumina istoriei că neamul nostru a fost și este un popor, atât ca suflet, cât și ca tendințe, indiferent de granitele vermelinice» și creând în chipul acesta condiții unui cultural și prin unitatea culturală unitatea națională. Aceasta îi cetaea de bîrnăuță vesnică, cetea care va apăra viața neamului împotriva vîrjorului de porning dușmanelor.

Prin «Sământorul», prin «Florea durorilor», prin «Neamul românesc» prin zecile de cărți și prin suntele de broșuri și articole, el a îndrumat viața întregului neam pe calea cea bună și dreaptă către scopul său: unitatea națională.

Din treacătul de chih, al neamului a scos adesea străinice pe care le-a propovăduis cu o vîție nemai pomenită. Cu o energie de proroc insuflat de o mare și luminosă credință a sărăcuit cu vreme și fără vreme să ucidă din viața neamului minciuna și nedreptatea, și să desfășoare prostia aprințând pretulindenea dragostea de ade-

văr, dragostea sfântă fată de neam. Vorba și fapta lui a ars și nimicit dulcegele și mălațele învățături ale masinărilor naționale.

Viața lui Nicolae Iorga este o Evangeliu «care propovăduiește și predică ochilor și inimii, întregului om» conștiința unității naționale.

De aceea se cavine, e o datorie sănătății, ca astăzi cănd visul și străinătatea strămoșilor și părinților au primit în ceteaua de bîrnăuță a arhașului Voievod Mihai, ceea ce mai strălucește și mărețea făptură: România mare, să pomenim cu sfârșit și cu admirație numele lui Nicolae Iorga, care a mancăt mai mult pentru trezirea conștiinței naționale și să ne închinăm cu evlavie în fața acestei Evanghelii vii.

Tâlcul evangheliei celei nouă

— Discursul d-lui Iuliu Maniu —

Dacă privim îndărât la suferințele indurate de neamul românesc, dacă ne amintim de săngelile vîrsăt, nu știm cum să mulțăiem lui Dumnezeu și legea nestrănumită a juri. Pentru că să poată încheia însă și o trebuință înscrutabilă, învierească, deșteptarea membrilor amortești.

Inslăubă acestui adevar de măntuire românească și a pus totă energia, tot sufletul, întregă personalitatea de urias!

Noi ne simțim ca orbul care de

zeci de ani n'a văzut lumina zilei,

când printre bătrânețe dumnezească

în se deschide ochii și vede lumina

sântă a soarelui. Noi suntem aci ochii

poporului, cari văd azi lumina libera-

tății neaflărilor. Înainte de a lua ho-

țări, trebuie să ne închinăm înaintea

aceloră, cari au ajutat ca lumina aceea-

să străbătă norii. Aceștia sunt vi-

tuții din glorioasa armată română.

(Strigătul voivorește: Să-țrăiască celul)

condusă de marele lor căpitan R gle

Ferdinand. (Furtunioare aclamări)

Toată adunarea națională se scoala

în picioare și strigă: Trăiască Regele

Ferdinand! (Trăiască Regina Maria!)

Nu pot vorbi mai departe, până ce

nu las să ne inclinăm capetele noastre

înaintea celor morți și îapo în-

aintea celor vii, cari au luptat pentru

înăptuirea idealului unității româno-

Istoria ne a învățat că nu trebuie

să așteptăm nimic dela îmbrățișă străin-

ii și dela fiii altor neamuri, ci dela

propriile noastre puteri. Adevarul ce

ne calăzuiește acum și că singura noastră forță care ne poate tine în viitor,

e aceea provenită prin unirea tuturor românilor.

Ce asi putea adăuga încă, ca să întârnă convingerea în voi, că unirea tuturor românilor este o necesitate de viață a românilor de pretutindeni? Aceasta unire noi avem dreptul să o pretențiem pe baza ființei noastre unitare naționale. Suntem toți de aceeași

tradiție și cu aceleași aspirații. Ce ar mai putea să impedece ca această unire ce există în noi, în sufletele noastre, să se înăptuiască în realitate, ca această națune română să fie un singur trup și suflet?

Toată lumea a recunoscus acum că fiecare popor trebuie să se consolde intărîn singur stat, căci numai asta poate contribui la înăptuirea civilizației mondiale conform înșinuirilor proprii. În deosebi noi, români din Ardeal, și Ungaria suntem în drept să cerem această unire, fiindcă aci, la noi, e legătura românilor. Nu mai o crudă barbarie poate impiedeca ca înșuflă vatren, legăturlă, să fie despartit, să rămână separat, atunci când toate celelalte se unesc. Să Ardealul trebuie să fie o parte integrată din corpul națunei române. În afară de dorința noastră vătreașă de a ne aprobia de sănătățile noastre, toate argumentele științifice, sociologice înțarcă justiția revendicării noastre, — înăptuind România mare. (Apelație).

Aclamație d-voastră cu carei atijămpănat proiectul de rezoluție, ce vi s-a ciștă înainte, arată dorința voastră de învățare, care e și dorința lumeni culte, care stă altăre de noi.

Nimic dar nu poate sta în

cale să înăptuiască această dorință.

Trebucă dar să cerem incorporarea

fară înțârzire și pe vecie a tuturor românilor. (Apelație).

Când vom să înăptuiască acest ideal al nostru, nu dăm numai de prietenii, — ci și de o tabără întreagă de protivnici, care voește să impedece cu toate mijloacele unirea. Pentru înăptuirea orăcării îndoieli a străinilor asupra ce voim să facem prin unirea noastră și libertatea noastră națională, — marele stat național român declară că nu voiest un imperiu de asuprize. Nu vom ca din asuprize ce-am fost să devină asuprizeri. Vom să asigurăm libertatea pentru toți și dezvoltarea pentru toate popoarele conlocuitoare. Marele nostru stat național să accentueze că urmează veciul nostru proverb: Ce ţie nu ti place, altuia nu face. Noi vom pe acest pământ al României mari, să întronăm libertatea națională pentru toti. Vom ca fiecare națune să se poate cultiva în limba ei, să se roage lui Dumnezeu în credință ei și să ceară dreptate în limba ei.

Noi care am vărsat lacrimi vă-

zând limbă noastră scoasă din scoli,

biserici, justiție, nu vom luta altora.

Nu vom luta puterei delă altii, nu vom

șă trăim din sudoarea altora, pentru că

noi putem trăi din vrednică și pu-

tereastră, prin munca noastră.

(Apelație entuziasmată) Numai printre

regim democratic putem înărti Tara

noastră românească, mai ales când

trebucă să tinem seamă de cerințele

vîrstierilor de stat. Numai având

un regim de drepturi și libertăți în-

lăuntrul țării, vom avea tările să va-

lidităm cauza noastră în afară. De-

plina libertate a tuturor străinilor sociale, — e o garanție pentru binele țării. De aceea marele stat național român a pus în proiectul lui de rezoluție acel punct care vorbește de înăptuirea regimului democratic.

Năsuntem un popor de țărani. Tot ce vedem înaintea noastră, în haine negre și cu frunți luminate, a ieșit din popor. Nici unul nu poate zice că obârșia lui nu este dela pluguș român, dela pământul românesc, de unde își scoate credința lui în viitor. De aceea marele stat național cere o reformă agrară radicală ca să se împărtășească, izvorul neseitat al forțelor naționale, să fie puternică. Un neajuns în structura națunei noastre este că industria și comerul nu sunt desvoltate.

Trebucă să căutăm să avem nu numai o independență națională, ci și o independență economică, să avem totate din putere și munca noastră. Se dăm dar toate libertățile aceliei clase care va contribui la dezvoltarea industriei și comerciului nostru. Suferințele indurate de clasa meseriașilor și muncitorilor în apus, luptele ce le-ă dus, — ne pun în poziție să știm cu măsură trebuie luate de cu vreme, pentru înăptuirea acestei clase de măeri și muncitori. Trebuie să profităm de experiențele altora. Trebuie să ne silim ca structura socială a neamului românesc să corespundă cerințelor moderne.

Trebucă să ținem apoi seamă de greutatea unei tranziții la unire. De aceea marele stat național a hotărât ca până la întrunirea constituantei, să se desfășureze măsurile noastre de autonomie provizorie, ca această tranziție să se facă fară greutăți. Cinci sau în 2-3 zile se poate face o perfecță unitate în organizația administrativă și judiciară.

Națunea noastră nu poate lăsa apoi din vedere întocmirea generală vîtoare a omenirii. Trebuie să ne spunem dar cuvântul să în această chestiune, cerând că în legătură mari internaționale să nu domnească rigiditatea unei suzeranități, ci să se aplică frățieata universală, iar printre unii internațional să se impedeze în vîtor colisunile cu armă.

Sălătum pe bucovineni, frații cari au suferit același jug și s-au unit acum cu România.

Cu noi, români, să suferi jugul neamurilor intregi: cehii, slovacii, poloni, etc.

Trebucă să constatăm că lupta lor fară preget pentru independență și desființarea regelui națională a fost o pîndă lăumitoasă pentru noi. (Strigăt insuflat: Trăiască celul) Experiențele lor, faptele lor eroice au fost pentru noi momente de înărtare și întărire, ca să mergem și noi pe acea cărare, ca să ne înăptuim și noi idealul național, ca să mergem și noi pe acea cărare pentru realizarea visului nostru.

